

DEBRECZEN

A DEBRECENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 42-ASPÁRT HIVATALOS KÖLÖNYVE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva :
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő :
SIMON ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Lapkiadó :
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár idekre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Nyomdászok napja.

Az ország minden részéből Debrecenben sereglettek össze nyomdászaink, első fátylavivői a magyar kulturának.

A nyomtatott betű hódító varázsát nem kell nekünk e helyen méltatnunk.

Verba volant, scripta manent. Ez a latin szállóige legjobban jellemzi a nyomtatott betű hatalmát.

A világirodalom színvonala soha sem fejlődhetett volna arra a magaslatra, amelyen áll, ha Guttenberg a maga fabetűivel nem terjeszti a szellemi előkelőségek kincseit, hogy a nyomdák fokozatos fejlődésével nem ad alkalmat arra, hogy közvetítse a szabad gondolatot, a meggyőződéseket százazrekkel.

Debrecen, amely városnak 350 esztendő óta ilyen matuzsálemi korszakon keresztül állott a kultura szolgálatában meleg szeretettel fogadja falak közt a magyar nyomdatulajdonosokat.

Legyenek üdvözölve általunk a szorgos munkáseágokra adjon áldást ez a mai nap!

Legyen világosság!

Érdemes, habár nem hálás téma, arról a káószról elmélkedni, amelyet közönségesen osztrák-magyar monarchiának neveznek. Magyarország ezeréves fennállását 1896-ban megünnepelte a nemzet és király. Az országgyűlés törvényben mondta ki a felséges tényét és a felséges király szentesítette a törvényt. Tehát az ezeréves Magyarországot, mint egységes jogu államot I. Ferenc József is elismerte.

Ez mindenesetre szép és örvendetes dolog volt akkor; hanem aztán nemsokára, mikor egyszer Sándor szerb király áthajózott a Dunán s I. Ferenc Józsefnek a magyar parton kellett őt fogadnia, alaposan elszomorodniunk, mert szigorú gondoskodás történt arról, hogy a magyar államiság, mint külön tényező valahogyan ki ne domborítottassák, se jelvényben, se magyar miniszterek által, ellenben a közönség, jobban mondván osztrák császári állapot, közös miniszter funkciója, közös hadseregbeli tisztek szereplése, Gotterhalte, sárga-fekete színek és a dicső kétféjű sas által előtérbe tolatott. Voltak ugyan ott a círaság kedvéért díszbe öltözött magyar urak is, de ezekre semmi sem volt bizva és semmi sem volt nekik megengedve. Még az sem, hogy a dunai szunyogokat szivarfüsttel üzzék el! Mert mikor rágyújtani merészkedtek, I. Ferenc József bosszusan rájuk szólalt, ezt mondván: „Királyokat nem szokás szivarral fogadni”.

Más alkalommal se bíztak a magyar

miniszterekre, ha külföldi vonatkozásu szerepe volt az uralkodónak, semmit, ellenben a közösökre mindent. A magyar állam a külföld előtt állandóan el van sikkasztva, az osztrák császárság azonban mindenütt és állandóan mulogattatik.

Ebből nekünk azt kellene megtanulnunk, habár sehogyse megy a fejünkbe, hogy a száz éves Ausztriában benne van az ezer éves Magyarország. Vagyis elnyelte a bornyu az anyját.

Van ezenkívül a dicső „monarchia” ritkasággyűjteményében sok érdekes csodabogár. Ilyen a többek között Bosznia.

Annektálták a magyar történelmi jogalapra hivatkozva, de Magyarországhoz nem csatolták, nem is akarják, nem is fogják. Birodalmi tartományként szerepel, holott törvény szerint osztrák-magyar birodalom nincs. Tényleg az osztrák császárság színe, jelvénye és nyelve uralkodik ott, de a magyar delegációnak is meg van engedve, hogy a szükséges magyar milliókat a kedves tartomány meg- és fenntartására szállítsa. Bár azt sem tudjuk, hogy ki az ördögé tulajdonképpen, csak azt látjuk, hogy I. Ferenc József szörnyen gyönyörködik benne. Mi csak a pénzt szállítjuk a gyönyörhöz.

Ilyen csodabogár a közös hadsereg is. Ebben t. i. benne van a magyar hadsereg is, ami nincs. A magyar ezredeknek a zászlója sárga-fekete, a jelvénye kétféjű sas, a nyelve német, szóval csupa osztrák. És a neve mégis közös. És a közösnek csufolt hadsereg magyarországi ezredeivel is megkoszoruztat-

A debreceni városi-nyomda.

1561—1911.

Írta: KARDOS ALBERT.

Sok mindenről emlegették hajdan és ma is sok minden teszi híressé Debrecen városát. Századokon át országra, sőt országon túlra szóló vásáraitól ismerték, kollégiumáró, a kalvinisták legfőbb iskolájáról; száz évvel ezelőtt nagy tudósok és még nagyobb költők, Diószegi és Fazekas, Toldi és Csokonai vonták Debrecenre a nemzet figyelmét, ujabban a Nagy erdő és a Hortobágy, költőknek és regényíróknak e záz anyjira kedvelt két tárgya, viszi messzire Debrecen nevét, de sem a régi Kis-tűkkör nem említette, sem a mai testesnéltestesebb földrajzi művek nem tanítják Debrecennek egyik legfőbb nevezetességét, az immár negyedfélszázados városi könyvnyomdát.

Pedig a városi nyomda megérdemli, hogy sehol se hagyják említetlenül, ahol Debrecen leírásáról van szó. ebrecen országos szempontból egyaránt megérdemli ezt a kiváló figyelmet. Debrecen különösen sokat köszönhet a magán nyomdájának; nemcsak azt, hogy a nyomda kezdetétől fogva segítő társa volt a kollégiumnak, hogy a városi közigazgatást megkönnyítette, hogy a városi polgároknak hasznos ismereteket és szellemi táplálékot nyújtott, hanem azt is, hogy legalább annyira hozzájárult Debrecen nevének ismertté tételéhez, mint akár a nagyvásárok, akár a kollégium.

A városi nyomda termékei, főképp vallásos művek: káték és énekes-könyvek, iskolás-könyvek: **Bibéék, magyar és latin grammatikák**, de még inkább a népek szánt olvasmányok: kalendáriumok és ponyvánarult történiák elvitték Debrecen nevét az ország legtávolabbi részébe, nemcsak a reformátusok közzé, hanem minden felekezeti körébe.

De országos szempontból is rendkívüli figyelemreméltó a debreceni nyomda. Bár sokszor ránehezedett a város és a helybeli egyház, bár fenekedtek ellene a katolikusok és többször vesztét akarta a kormányhatalom, mégis a városi nyomdát tekinthetjük a legszabadabb a legönállóbban működő sajtónak a cenzura alatt nyögő Magyarországon. Országos fontossága főképp válságos időkben így a Rákóczi-szabadságharcban és a forradalomban tünt ki, amikor Debrecen nyomdája tőle telhetőleg szolgálta a nemzeti ügyet; a városi nyomda bocsátotta közre II. Rákóczi Ferenc híres imádságát (1703) és még hiresebb manifestumát (1704); 1849-ben pedig rajta nyomultak Kosutli kiáltványai, a függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharci kormányhatalom hírlapjai és egyéb kiadványai. — E nemzeti szolgálatokért meg is bűnhődött a 1705-ben felprédálták a labancok a egész nyomdát, a forradalomban pedig odavesztett egy sajtója és több ezer forint követelése.

Ennek a zországos ejlentőségű több százados multu nyomdának a történetét íratta meg

Debrecen sz. kir. városa dr Csűrös Ferenc kollégiumi tanárral, a Csokonai-kör választ. tagjával. A város, amikor elhatározta nyomdájának 350 éves fennállását megünnepelni, méltóbb jubileumot nem is gondolhatott volna ki, mint a nyomda multját megörökíteni, mint a nyomdának kutatásokon alapuló, okiratokkal igazolt, részletekbe hatoló, hiteles történetét közre bocsátani. A nehéz és nagy munkához megfelelő férfit választott, mert Csűrös Ferenc akár mint adatgyűjtő, akár mint feldolgozó megálolta helyét. S míg a nyomda egy nagy szabásu, szemnek tetsző könyvpiaci terméket hozott zott létre a több mint 500 lapos kötetben, addig Csűrös egy rendkívül érdekes művel gazdagította nemcsak Debrecennek, hanem az egész országnak művelődéstörténetét.

Csűrös munkája segítségével végig kísérelhetjük a debreceni városi nyomda egész életét szegényes és ügyefogyott gyermekeségtől fogva hatalmas erejének és fényes gazdagságának mai koráig. — A debreceni nyomda, mint általában a magyar sajtó, a reformáció szülötte. Debrecenbe egyik legbuzgóbb reformátor, Huszár Gál hozta, aki pap, tanító, énekszerző és könyvnyomtató volt egy személyben. 1561 tavaszán történt ez a Debrecen művelődésében korszakos esemény, úgyhogy az idén 350 éve mult, hogy könyveket nyomtatnak városunkban. A debreceni nyomda híven szolgálta szülőjét, a reformációt; sokáig alig bocsátott közre mást, mint protestáns vallásos iratokat, biblia-fordítást,

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

ják a Hentzi, Alnoch és egyéb hazaáruló néhai bitangok sírját.

Ez a hadsereg az, amely néphadsereg volna, mert egyedül a nép tartja el és ugyan-csak ez az, amelyhez a népnek semmi joga, semmi köze, amelyfél a nép egyáltalában nem rendelkezik, amelyet az uralkodó így nevez: „az én hadseregem“.

Ez a hadsereg az, amelyért ha nem szaporítjuk, ha még jobban ki nem szolgáljuk és ha a hozzávaló jogunkat emlegetni merjük, egy másik hadsereggel, amely már igazán magyar, szétveretik a magyar országgyűlést.

Ez a hadsereg az, in welchem Lager Österreich. Ez az, amelynek egységesnek muszáj lenni, ha tudják is róla, hogy örökölt erényeinél fogva egyetlen állandó tulajdonsága a futás.

Néha ez a tulajdonsága jó nekünk. Hiszen a ma meglevő jogainkat is ő futotta ki. Solferionál és Königrátnél tudniillik. E remek futások nélkül soha sem lett volna kiegyezés, sem koronázás.

Tehát hála neked osztrák armádia a fenn tisztelt remekléseidért, de a közösségből azért továbbra még se kérünk, add ki nekünk a hadseregből a jussunkat. Inkább hálából, ha majd megint futnál, megsegítünk; olyat biztosítunk számodra, amihez nem vagy szokva: győzelmet.

Hej, de sok hasznát is vehetné még valaki az önálló magyar hadseregnek! Tudott ez valamikor valamit. Hiszen az maga elég, hogy felemlegessük, amit a Habsburgok szolgálatában ér érdekében véghez vitt. Mikor a jelentéktelen svájci grófcokából, Habsburgi Rudolfból császár lett, nagyon gyengy legény volt. A cseh Ottokár a legelső frustökre megetté volna, ha segítségére nem siet Kun László királyunk — magyar hadsereggel.

Bezzeg rázta ezután a rongyot! Mária Terézia királynő trónját is egyedül a magyar hadsereg tartotta meg a németek támadása ellen.

Hála fejében aztán a jeles asszonyság, akf pedig mint uralkodó csak is magyar király volt, einémetesítette a magyar arisztokráciát, sőt egyébként is germanizált.

Háláról ma se igen beszéljünk, ismeretlen fogalom az Bécsben. A magyar arra való, hogy mihor szorul a fuszékli, mézes madzagot huzzanakévig a száján s kirántassák vele a dinasztíát a csávából. És a jó magyar olyankor ugrik, üt, vág, kaszabol s megint rendden van minden — Bécsben. Csak az ő rendjét zilálta szét a szél — örökre, a magyar újra lefekszik, mert lefektetik a rabszolgaság, a kitagadottság rögös földjére.

Azt mondtuk: örökre!
Talán még sem, Talán jön egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez száz-zerek ajakán.

A magyar ellenzék erős, lelkiismeretes és fáradhatatlanul küzd s maga a nép is ébredzik.

Oh hadd viradna fel rá minél előbb a hön óhajtott szabadság és önállóság dicső hajnala.

Simon István.

A „Debreczen“ szerkesztőségéhez!

Üdvözlöm a „Debreczen“-t 42. évi fennállása után: Hajdúvármegyében való elterjesztése és ujja születése alkalmából! Legyen e lap szellemi és politikai világító fáklya beláthatlan időnkig; legyen öre az önzetlen nemzeti törekvéseknek; legyen felvértezett harcosa a nemzeti lélek mélyéből fakadó, soha ki nem irtható függetlenségi eszméknek; legyen acélkard, mely bátran hada-

kozik, küzd, viaskodik az eszme fenségeért, győzelmeért, de amely önző érdekekből, kicsinyes szempontoktól vezéreltetve sohasem gyilkol és nem temet nagy eszméket, nagy gondolatokat, egyéni társadalmi bocsület! Legyen e lap a hamisítatlan liberálisizmusnak és a demokratikus előhaladásnak nyílt, egyenes, őszinte, tántoríthatlan harcosa; legyen a magyar hazagazdasági függetlenségének apostola; a magyar népnek, a magyar érdekeknek igaz barátja. Hirdessen kérlelhetlen harcot s nemzet ellenségei ellen, még ha a királyi trón körül settenkednének is azok; — hirdesse, hogy egységes magyar állam, egységes nemzeti öntudat nincs és nem is lehet, míg minden iskola nem magyar és nem állami. Hirdesse, hogy jogegyenlőség nálunk nincs és nem is lehet, míg minden hazáját szerető magyar polgárt be nem vesz a törvény az alkotmány sáncaiba.

Bor János,

a „Független Hajduság“ szerkesztője.

NESTLÉ
az egészséges gyermeklisztje
és a beteg gyermek a gyomorbetegségeiért a legjobb táplálék
Még a hányástól, hasmenéstől, belhurortól és elhárítja ezeket
A legjobb alpesi tejet tartalmazza
Ára 1 kor. 80 fill., minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

predikációt, vitázó munkát, énekes könyvet. E vállasos nyomtatványok közül ki kell emelnünk az énekes könyveket, amelyeknek első összeállítója Szegedi Gergely lehetett 1569-ben, de amelyek újabb és újabb szerkesztők kiadásában szinte ellenőrizhetetlenül sokszor jelentek meg. Közkeletűvé vált a debreceni énekes könyv, még mielőtt a debreceni nyomda kieszközölte magának azt a különös privilégiumot, amelyet Ferenc királynál nyert 1812-ben, hogy t. i. csak is ő nyomathasson énekes könyvet a reformátusok részére; a kiváltság által pedig ez az énekes könyv, közönségesen Zsoltár, biztosította a legtöbb jövedelmet a nyomdának.

Nem kisebb hasznát vette a nyomdának az iskola és a magasabbrendű tudomány. Azok a könyvek, amelyekből a kollégium százakra menő növendékei és a kollégiummal kapcsolatos vidéki iskolák, az u. n. pártikulák tanuló szedték magukba az ismereteket, jórészt a város nyomdájából kerültek ki. E nagy számú, leginkább latin nyelvű kiadványok közül egy magyar könyv vált leghíresebbé, Maróthy György Arithmetikája, (1743), azé a Maróthyé, akivel még ma is viszonyítjuk, hogy kétszerkettő: négy. A tudományos művek közül egy szintén magyar nyelvű, tösgyökeres debreceni termék szerzett nagy becsületet és jó hirt a nyomdának, a «Debreceni Fűvészkönyv» (1807), amelynek százados emlékét nemrég ünnepelte a Csokonai-kör a szerzőinek, Diószeghi Sámuelnek és Fazekas Mihálynak tiszteletére állított szoborművel. De már a másik híres debreceni tudományos munka a «Debreceni Grammatika», nem itthon, hanem Bécsben látott napvilágot.

A népműveltséget leginkább kalendáriumai-
val terjesztette a nyomda. Négy ízben is meg-

indította ezt a kedvelt s igen jövedelmező vállalatát; a zelső kalendárium 1593-ban jelent meg, az utolsó 1911-ben. E vállalat több ízben szünetelt, egyszer a hatalom tiltotta el mindjárt a szatmári béke után, máig sem tudni mi okból; Csűrös szerint talán azért, hogy ayagi erejében gyöngítse a nyomdát. A IXX. század első negyedében a költő és tudós Fazekas Mihály támasztotta fel, aki igazán népművelő eszközzé tette; a mai diszes és gazdag tartalma, magasabb színvonalu «Debreceni Képes Kalendárium» Komlóssy Arthur volt városi főjegyzőnek köszöni a létét.

Barátságot tartott a nyomda a költészet-
tel is, kivált a régiebb időkben. A XVI., XVII. századnak lírai költeményeit, szép törtékeit, törtéias énekeit, ponyvára szánt olvasmányait, ha nem első, hát későbbi kiadásaikban rendszerint a debreceni nyomda adta közre és terjesztette el országszerte. Ilosvai Toldija és egyéb munkái, Balassa és Rimai énekei, Beniczky magyar ritmusai mind meg találhatók a debreceni nyomda termékei között, bár e szerzők jó részét semmi sem fűzte Debrecenhez. Csak saját fia, a régiebb korok legnagyobb költője, Csokonai iránt volt mostona Debrecen. Csűrös ugyan ez érdekes tárgyra nem terjeszkedik ki, de a mi tudomásunk szerint Csokonai egyeften nagyobb munkáját sem nyomatta a város sajtóján. Dorottya és Lillája Nagyváradon, összegyűjtött művei is először Bécsben jelentek meg. — Ugy látszik, hogy mikor a kollégium számkivetette a maga kebeléből, Csokonai a városi tanácsnál és a tanácsnak engedelmességedő nyomdánál is kegyvesztetté lett. Debrecen városa és kivált a városi nyomda, így tehetné jóvá akkori szűkkeblőségét, hogy most száz év múltán

maga adná ki Csokonainak kritikailag össze-
gyűjtött költői és prózai munkáit.

Csűrös a nyomdának nemcsak a szellemi munkaságát tárja elének, hanem behatóbban foglalkozik a nyomda külső történetével. Elvonultatja előttünk a debreceni könyvnyomtatókat, az alapító Huszár Gáltól kezdve a nyomda mai vezetőjéig, Keresztessy Istvánig. Majd mind-egyikről nyújt érdekes életrajzot és színes jellemzést. Eleven alakok lépnek elének, kivált a híresebb és képzetesebb nyomtatók személyében, amilyenek voltak a XVI. században a két Hoffhalter, a XVII-ben a két Lipsiai Rheda, a XVIII-ban a két Hargitai, a XIX. században Csáthy György, a debreceni első könyvesbolt megalapítója, a ma is virágzó könyvkereskedő és kiadó-cég megalapítója, a forradalom előtti és forradalmi idők Tóth Lajosa és Tóth Endreje, az utóbbi évtizedek Frics Józsefe, a még sokunk által jól ismert Frics bácsi, akik jó és balsorsában fenntartották és mai magaslatára eljuttattak ezt a nevezetes nyomdát.

Csűrös részletesen tárgyalja a nyomdának a városhoz, a könyvkötőkhöz, és könyvvarusokhoz, a szerzőkhöz és a közönséghez való viszonyát, de művének bizonyára legérdekesebb része az, amelyben megismertet bennünket a nyomdának a kormány és cenzura elleni hosszas és változatos küzdelmével. Elő is alig lehet sorolni azt a sok nyílt és rejtett támadást, amelyeket a kormány hatalmi és felekezeti okokból intézett Debrecen nyomdájára ellen.

Egyszer felségsértéssel vádolja, amiért egy kiadványában dicsőítő szavaknak adott helyet II. Rákóczy Györgyről, aki pedig szövetségese volt a Habsburgoknak. másszor ráfogta, hogy a katolikus egyházat bántó «Martyrok koroná»-
ját a város nyomatta, holott az Nerimbergában

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használja valódi áldás gyomorhajosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.

Rapható Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

az elrontot
gyomrot
2-3 óra
alatt telje-
sen rendbe
hozza

Kis üveg 40 fill., nagy üveg 60 fill.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Ma ismét, szintelen, üres nap ígérkezik. A munkapárti oldalra beérkezett az új turnus s ez egy kissé mozgalmasabbá tette a jobboldali folyosót. A legkevesebb szó azonban a politikáról esett.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök az eredeti tervtől eltérően nem ma, hanem holnap utazik Bécsbe és hétfőn jelenik meg kihallgatáson a király előtt. A miniszterelnök kihallgatását kormánypárti körökben nem tekintik fordulatot jelentő eseménynek, az a körülmény azonban, hogy Gautsch báró osztrák miniszterelnöknek sikerült a cseh ügyeket aként irányítani, hogy október 5-ikére a Reichsrathot össze lehetett hívni, gondolkodásba ejti azokat a politikusokat, akik tudják, mily szoros összefüggés van a magyar helyzet és a Reichsrath munkaképessége között.

A miniszterelnök audenciáján Schönaiht utódjának kérdése is szóba fog kerülni, s valószínű, hogy az új hadügyminiszter kinevezése a miniszterelnök audenciája után történik meg. Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét eszrevétel nélkül hitelesítik.

Jegyzők: Szojka Kálmán, Szunyogi Merze Félix, Lovászy Márton.

Elnök kegyeletes szavakkal emlékszik meg Radvánovics György képviselő elhalálozásáról és indítványozza, hogy a Ház jegyzőkönyvileg örökítse meg emlékét. (Helyeslés a Ház minden oldalán.) Bemutatja gróf Batthyány Pál és Eitner Zsigmond szabadságkérő levelét, melyben nevezett képviselők 16—16 napi szabadságot kérnek. Indítványozza, hogy a kért szabadságot a Ház adja meg.

Mádi-Kovács János kéri külön-külön feltenni a kérdéseket.

Elnök jelenti, hogy 20—20 képviselő névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

jelent meg. Sokszor atyai jóakaratot szinlett, t. i. hogy a nyomda veszteséget okoz a városnak és így el vagy bérbe kell adni. Több ízben a cenzura is, amelyet jobbra a helybeli piarista tanárok kezeltek, belékötött és ezért nem egy kiadvány akadt meg, sőt koboztatott el. Kicsinyes huza-vona folyt a királyi szabadalom-level miatt is, amelynek nem volt semmi törvényes alapja, de amelyet a város mégis kénytelen volt néhány száz koronával kiváltani, 1847-ben.

Mindezek a zaklatások, gáncsvetések elmultak; a városi nyomda akadálytalanul működhetik, zavartalanul teljesítheti százasodó hivatását; város és egyház, társadalom és kormányhatalom örömet segítik, amíg dolgát jól végzi. Szorgos, sokszor fárasztó munkájában most maga jószántából tart szünetet; ennek az évnek egy napját, szeptember 17-ikét nemcsak pihenőül, hanem ünnepül jelölte ki: meg akarja ünnepelni fennállásának 350 éves omdulóját.

Nem kerek és nem szokott jubileumi szám a 350. év, de a városi tanács a régi nagy főbírákhoz és híres előjárókhöz mutatkozó teljesen méltónak, a nyomdai felügyelőség magasabbrendű kulturai érzékéről tett bizonyosságot, mikor a folyó évet ünnepi esztendőnek és a hólnapi napot emlékünneppnek rendelték. De különösen akkor jártak el bölcsen, Debrecen régi országos híréhez következetesen, és mai becsületének megfelelően, amidőn áldozatot nem kímélve megiratták a nyomda történetét, amidőn e nagyszabású művel külsőleg fényes, belsőleg értékes emléket állítottak a város egyik legregibb művelődési intézményének, a debreceni városi nyomdának, amidőn dr Csürös Ferenc által egy becses forrásmunkával gazdagították a magyar művelődéstörténet irodalmát.

Igy rendelkezik.

Bemutatja továbbá Brassó vármegye feliratát a képviselőház jelenlegi tanácskozási rendje ellen, Komárom megye feliratát a hajózásra alkalmas folyók hajózhatóvá való tétéle iránt hozandó intézkedések tárgyában és két budapesti és pedig a Szondy- és Koppány-utcai népgyűlés elíratát a véderőjavaslatok ellen és az általános, titkos választójog mellett.

A feliratok hovautalása tekintetében az előző előterjesztéssel szemben Ábrahám Dezső, Hock János és Jaczko Pál ellenindítványokat terjesztnek elő, amelyre az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Igy rendelkezik.

Bemutatja továbbá Losonc város, Csanádapáca község és a mezőkovácsházi 48-as függetlenségi körnek feliratát a véderő javaslatok ellen és az általános, titkos választójog mellett.

A feliratokra vonatkozó előző előterjesztéssel szemben Sümegi Vilmos minden egyes ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Igy rendelkezik.

Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a régieken kívül a következő újabb bejegyzések vannak:

Kun Béla az állami és törvényhatósági díj-nokok sanjuru helyzetének sürgős javítása és Sümegi Vilmos az élelmiszerek folytonos drágulása tárgyában — mindketten a belügyminiszterhez.

Elnök javaslatára a Ház fél 1 órakor tér át az interpellációkra.

Következtek napirend szerint a mai ülésre halasztott névszerinti szavazások.

Ballassagyarmat város és Kunágota fűg. és 48-as pártjának feliratára vonatkozó előző előterjesztéssel szemben Vertán Etelének ellenindítványa felett szavazott a Ház, mindkét esetben az előző előterjesztést emelvén határozattá.

Az idő előrehaladván, elnök megteszi javaslatát a következő ülésre nézve és áttért a Ház az interpellációkra.

Ráth Endre a bíróságoknál üresedésben lévő bírói és jegyzői állások késedelmes betöltése tárgyában mondja el már régebben bejegyzett interpellációját. Előterjeszti továbbá a vasutak állandó késései és a vagonok tisztántartása és a kolera elleni intézkedések tárgyában bejegyzett interpellációját.

Mind három interpellációt kiadták a szakminisztereknek.

Kun Béla az állami és törvényhatósági díj-nokok fizetésrendezését sürgeti interpellációjában.

Kiadjatik a miniszterelnöknek.

Sümegi Vilmos interpellációjának elhalasztását kérte.

A Ház megadta erre az engedélyt.

Több interpelláló nem lévén, elnök az ülést háromnegyed 1 órakor bezárta.

Az Omke működése.

A központ őszi programja.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi irodája több vidéki kerület felzárkózása folytán azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy országos kereskedői nyugdíj intézetet létesít, melyben úgy az önálló kereskedők, mint a kereskedelmi alkalmazottak rokkantság, aggodalom és esetére biztosíthatnák magukat. — Hogy azonban ezen nyugdíjbiztosító intézet a kereskedők igényeinek és óhajainak minden tekintetben megfelelően, adatokat gyűjt.

Előre kell bocsátani, hogy a kereskedői nyugdíjintézet létesítésénél nem a jómódu kereskedők biztosítására gondolunk, hanem azokra a kisebb kereskedőkre, akik ugyszólván márólholnapra élnék és akiknek a családja nyomorba jut akkor, ha a családfő megöregszik, munka-

képtelen lesz, vagy meghal. Már ebből is következik, hogy a biztosítható nyugdíj legmagasabb összegét lehetőleg alacsonyra kell meg szabni. De szükséges ez azért is, mivel a létesítendő nyugdíjintézet annál könnyebben valósítható meg és annál szilárdabb lesz, minél kisebb igényekkel lépünk fel vele szemben.

Természetes, hogy a dolog előkészítése nagy előtanulmányokat, igen terjedelmes és körültekintő adatgyűjtést kíván meg és ennek során a következő kérdések tisztázandók:

1. Kiterjesztessék-e a létesítendő nyugdíjintézet a kereskedelmi alkalmazottakra is, vagy csak az önálló kereskedőkre szorítkozzék?

2. Mily nagy legyen a nyugdíj?

3. Mily nagy legyen az özvegyet megillető nyugdíj?

4. Mily nagy legyen az egy árvát megillető neveltetési járulék?

5. Mennyi legyen a várakozási idő, vagyis hány évi tagság után kezdődjék a nyugdíj jogosultság?

6. Hány évi tagság, vagy mely kor elérése adjon jogot a nyugdíjazásra akkor is, ha a tag nem vált munkaképtelenné? (Aggkori ellátás.)

A szomszéd Ausztriában a kérdés részben, nevezetesen az alkalmazottakra nézve, a törvényhozás már szabályozta; nagyon életbevágó kérdéssel foglalkozik nálunk is a Központ, mikor ezen eszmét tárgyalások alapjává teszi.

A helyi választmány legközelebbi ülésében fog ezen kérdéssel foglalkozni.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök nyújtás, betáblázás mellett, értékpapi vagy bármilyen más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgasága.

A kiewi merénylet.

Stolypin rosszabbul van.

Kiew, szeptember 6. Az éj folyamán Stolypin állapotában rosszabbodás nem állott be. A beteg alvásának lehetővé tétéle végett morfiumbefecskendezést alkalmaztak. A kórházzal szomszédos utcákban a kocsközlekedést betiltották. A nap folyamán a kórházat magasrangú személyiségek látogatják, akik Stolypin állapota iránt érdeklődnek és részvétüket fejezik ki. A városban a legkülönbözőbb hírek voltak forgalomban. Azt beszélnek, hogy a merénylő a politikai rendőrség ágense, aki főlebbvalóinak bizalmát ügyesen megtudta nyerni. A lakosság és a sajtó, a baloldaliakkal együtt felháborodásának kifejezését a merénylet felett.

Pétervár, szeptember 16. Mint Stolypin környezetéből jelentik, az orvosok a konzilium után javulást konstataáltak és a betegség szerencsés kimenetelében reménykednek. A subjektív érzés kielégítő. Komplikációk nem állottak be.

A bulletin.

Kiew, szeptember 16. Az este 10 órakor kiadott bulletin a következőképp hangzik: A nap folyamán a miniszterelnök állapotában semmiféle különösebb változás nem állott be. Hőmérséklet 37, érverés 82—90, légzés 22—24. Időnként kínzó fájdalmak a belekben és rosszullet fogja el a beteget. Napközben a páciens többnyire nyugodtan aludt.

A cár szemléje.

Kiew, szeptember 16. Miklós cár, a bolgár trónörökös és a nagyhercegek kíséretében a tegnapi hadgyakorlatok színhelyén a kiewi hat

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Naponta érkeznek meglepő szép ajándékok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás!

Kérem a czégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

CSIPKEÁRUHÁZ

Fiók üzlet Sas-utcza 4. sz.

Kizárólag alkalmi vételk.

kerület 90.000 katonája felett szemlét tartott és azután visszatért a kiewi palotába.

Este 11 órakor Miklós cár Ovrusba, (Volhinia kormányzóság ment), ment, hogy holnap jelen legyen a Szent Bazillius-templom felavatásán.

A bolgár trónörökös elutazása.

Kiew, szeptember 16. Boris trónörökös tegnap este Bulgáriába utazott vissza.

Stolypin állapota.

Kiew, szeptember 16. A hírek Stolypin állapotáról ellentmondók s úgy akarják feltüntetni, mintha az nem lenne veszedelmes. Valójában pedig az orvosok nem mernek az operációhoz látni, mert attól tartanak, hogy Stolypin belehal. A szent színódushoz érkezett távirati jelentés szerint Stolypin állapota reménytelen. Ma a cár meglátogatta miniszterelnökét, aki eszméletlenül feküdt ágyán. Stolypin az uralkodó láttára egy pillanatra visszanyerte az eszméletét, de csak ennyit tudott mondani:

— A felséges cárért kész vagyok meghalni!...

A merénylet.

Bagrovról, a merényletről bebizonyosodott, hogy az orosz titkos rendőrségnek volt alkalmazottja. S a színházi előadásra is ilyen minőségben juthatott be. Az volt a feladata, hogy a cár életére vigyázzon. Senki sem sejtette, hogy azért alkalmaztatta magát, mert merényletet akart elkövetni.

A presbiteriánus világszövetség tagjai Debreczenben.

A látogatás második napja.

A presbiteriánus világszövetség látogatásának ma zajlott le a második napja. Igazán büszkeséggel tölthet el mindnyájunkat az a tudat, hogy vendégeink milyen kellemes és szép két napot töltöttek Debreczenben. Valóságban el vannak ragadtatva a magyar vendéglátás bensőségén, szeretetteljességén.

Messze nyugatról érkeztek protestáns hitsorsosaink a kálvinista Rómába. Csak két napig időztek nálunk, de debreceni látogatásuk emléke sok évig fog élni bennük. A presbiteriánus világszövetség minden képviselőjében olyan magyar barátot leltünk, akik messze földön hirdetni fogják a magyar nemzetiség és magyar reformátusság nagy jogait.

A messze országokból jött egyházi férfiak elragadtatással szólnak Magyarországról, különösen pedig Debreczenről, amely szerintük nem csak érdekes város, hanem vendégszerető s az a hír, mely megelőzte látogatásukat, semmi ahhoz képest, amit itt tapasztaltak.

Az angol éssvájci vendégek ma korán keltek. A Royal-szállóban való reggezés után 8 órakor a Nagytemplomba vonultak. Itt Könyves Tóth Kálmán lelkész zmondott megható magyar nyelvű imádságot. Az istentiszteleten megjelentek a város és az egyház vezető férfiai is.

A Nagytemplomból a vendégek átvonultak a presbiterium gyűléstermébe, ahol Dicsőfi József lelkész üdvözölte őket a debreceni egyház nevében. Majd ismertette a református egyház multját és jelenét. Feszült figyelemmel hallgatták az idegenek az előadást s többen néhány kérdésben felvilágosítást is kértek, hogy még inkább tájékozódva legyenek egyházi állásuk felől. Innen a vendégek körutat tettek a városban. Megtekintették az árpádtéri épülő templomot, a Kossuth-utcai templomot, a Dóczy-intézetet, a kistemplomot. Itt megmagyarázták az idegeneknek azt a számos érdekességet, amely az istenházához fűződik. Köztük a 49-iki detronáció hatalmas jelenetét.

Végül az Ispotály templomot és az ispotályi

szegényházat és iskolát tekintették meg a vendégek. A vidám hangulatban elköltött tízórai után visszatértek a Royalba, ahol egy órakor bankett volt tiszteletükre.

A bankettet a református egyház rendezte a következő menüvel:

ÉTREND

Szárnyas ragou leves, zöld borsóval
Tok tartárral
Sonkás omlott
Sülték
Epigram körítve
Fánk, barack-izzel
Gyümölcs
Kávé
Borok
Saját termésű asztali
Muzsai hegyaljai
Carbanet vörös
Vizek

A banketten tósztokat mondtak: Dicsőfi József, Choisy Jenő, György Endre, Mattheus, Cairus és még számosan. A presbiteriánus világ szövetségnek a képviselői a négyórasi vonattal utaztak el Debreczenből, szívélyes bucsút véve az itt maradottaktól. A pályaudvaron nagy tömegben jelent meg az illusztris vendégek bucsuja alkalmából.

Egyházfejedelmi látogatás Debreczenben.

Széchenyi püspök bérmautja.

A nagyváradai katolikus püspök a kálvinista Rómában.

Ma érkezett Debreczen városába gróf Széchenyi Miklós nagyváradai püspök, hogy a debreczeni római katolikus hívők ifjuságának kiszolgáltassa a bérálás szentségét.

Gróf Széchenyi Miklós látogatásának azonban nagyobb jelentősége is van ránk nézve. A nagyváradai püspök Debreczent, a kálvinista Rómát vette legelőször is főpásztori útjában. De kimutatta a katolikus egyházfejedelem iránti szimpátiáját másképpen is. A debreczeni katolikus népszövetség beszédére kijelentette a püspök: hogy ő Krisztus apostolának érzi magát, az ő harca tehát a szeretet jegyében fog lefolyni. A más felekezetekben ő tehát első sorban a felebarátot, az embert fogja látni, akik mindnyájan testvérek vagyunk Krisztusban.

Szép és nagyjelentőségű szó ez egy katolikus egyházfőnek az ajkairól. Örömmel és szeretettel tekintünk tehát gróf Széchenyi Miklós egyházfejedelmi munkássága elé. Akit a szeretet vezérel, az mindnyájunk szeretetét és ragaszkodását megérdemli. Örömmel üdvözöljük tehát Széchenyi Miklós püspököt, aki a szeretet nevében látogatott el hozzánk!

A fogadtatás.

Nagy napja volt ma a debreczeni katolikus egyháznak, mert annak egyházi fejedelme, Széchenyi Miklós gróf bérmautjában ideérkezett, hogy megismerje közvetlen érintkezésből a debreczeni katolikusok vezető férfait és az egyház híveit.

Az új püspök fogadása impozáns volt. A vasutnál nagyszámu közönség jelent meg, míg a Perronon a budapesti gyorsvonat megérkezésénél nemcsak a kath. egyháztanács és iskolaszék tagjai, hanem Debreczen város hatóságai és tanácsának számos tagja, valamint a társasélet kitünősége ivoltak jelen.

Megjelentek a többek között a következők:

Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, Uhltarik Béla máv. üzletvezető, Rosztás István rendőrfőkapitány, Szentkirályi Tiva-

dar kamarai elnök, Gajzágó Béla tanácselnök, Unger Gusztáv kuriai bíró, Körner Adolf h. főjegyző, dr. Irinyi István jogtanácsos, Váczy János egyházi gondnok, Publig Ernő tűzoltó főparancsnok, Belányi Gábor nagybirtokos, dr. Csath Sándor ügyvéd és még sok számosan.

A gyorsvonat 12 óra után érkezett meg. Ha talmás üljénzés hangzott fel, amidőn Széchenyi gróf püspöknek alakja az egyik első osztályu kocsi ajtójában megjelent.

Az egyházfő kíséretében voltak: Széchenyi Jenő pápai prelátus, Csekó Gábor egri prépost, kanonok és Mayer Antal pápai káplán, püspöki titkár.

A kiváló főpap és kísérete, valamint a pályaudvaron megjelent előkelőségek bevonultak az első osztályu váróteremben, ahol Kovács József polgármester üdvözölte Debreczen város tanácsa nevében a következő beszéddel:

Van szerencsém Nagyméltóságodat üdvözölni Debreczen városában legelőször, Debreczen városa nevében. Örömmel és büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy Nagyméltóságod minket látogat meg legelőször főpásztori útjában.

Biztosítjuk Nagyméltóságodat a mi ragaszkodásunkról s szeretetünkéről. Fogadja oly szívesen ezt a szeretetet, amilyen tiszta szívből jön. Még egyszer üdvözölöm Debreczen városa nevében Nagyméltóságodat és kívánom, hogy érezze köztünk jól magát. Hozta az Isten!

Széchenyi Miklós gróf a polgármester üdvözölő beszédére a következőket válaszolta:

Mindég szimpátiát éreztem a szép Debreczen iránt. Erősbbödik e szimpátiám az önök impozáns és bensőségteljes fogadtatása által. — Remélem, hogy az előlegezett ragaszkodást és bizalmat vissza fogom tudni önöknek szolgáltatni. Még egyszer köszönöm az önök szives fogadtatását!

Unger Gusztáv táblabíró üdvözölte ezután Debreczen városának 18 ezer katolikus nevében az egyházfejedelmet. Széchenyi Miklós magasszárnyalásu beszédben válaszolt az üdvözletre, különösen hangsúlyozva a felekezeti elfogulatlanságot, békét és szeretetet, a melyek irányadók lesznek egyházi politikájában. A béke olajágával jött Debreczenbe. Isten áldását kéri az egész város népére!

A püspök Debreczenben.

Ezután Széchenyi gróf a város ötös fogatán Kovács József polgármesterrel a Szent-Annautcán lévő kath. plébániára hajtatott. Itt a papság élén Gróf Ferencz préposttal várta az előkelő vendéget, akit rendkívül meleg szavakkal üdvözölt.

A Szent-Anna-utcán ezalatt óriási közönség gyülekezett. A katolikus iskolák ifjusága és leányövendékei állottak sorfalat a templomig. Széchenyi gróf néhány perc alatt egyházi ruhájába öltözött és baldachin alatt vonult a templomba. A közönség zsufolásig megtöltötte a templomot, ahol zenésmise volt. Ennek végzetével a püspök visszatért a plébániára, ahol zárkörű ebéd volt az egyházfő tiszteletére.

Ebéd után a nagyváradai püspök a katolikus iskolákat: a Svetits-intézetet, a róm. kath. főgymnásiumot, a fiu- és leány elemi iskolákat látogatta meg.

A küldöttségek tisztelgése.

Délután fél négy órától kezdve fogadta az egyházfejedelem a különböző hatóságok tisztelő küldöttségeit. A következő testületek járultak szónokaikkal gróf Széchenyi Miklós elé:

A róm. kath. papság nevében: Gróf Ferencz, a kegyesrendi tanítórend részéről Löky Béla igazgató üdvözölte az egyházfőt. Tisztelegtek még: Papp János, a debreczeni gör. kath. egyház, Materny Gyula az evangélikus egyház, dr. Irinyi István a kath. egyházi bizottmány és az iskolaszék, Kovács József Debreczen városa, Kovács Gyula Hajduvármegye, Csanak Jánosné a Szt.-Erzsébet egyesület, Rákos István őrnagy a helyőrségi tisztikar, Géressy Kálmán a tanker. főigazgatóság, Lestyán Adorján

Megnyílt!

SZABÓ MIKLÓS
világvárosi mintára berendezett

kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruhaza

DEBRECZEN Piacz-utca 61. (Fischer-palota.)

Különtermek mértékutáni megrendelésekre.

Megnyílt!

a közjegyzői kamara, Csath Zsigmond a posta és távirat, Ternovszky Lajos a pénzügyigazgatóság, Sziklay Emil az erdőfelügyelőség, Gácsér József a siketnéma tanintézet, Hertelendi Jenő a tanítói órvaház, Kvesznevic György a kath. népszövetség, Dicsőffy József pedig a református egyház lelkeszeinek a nevében.

Este a kath. népszövetség fényes lampionos menetet rendezett az egyházfő tiszteletére, amelyen közel 1000 ember vett részt.

A mai ünnepek.

Ma, vasárnap reggel 7 órakor a róm. kath. templomban nagy zenémise lesz, amely után kezdetét fogja venni a bérmlás. Körülbelül 2 ezer katolikus ifjut és leányt fog megáldani a püspök. Az egyházi szertartások után bankett lesz a gróf Széchenyi Miklós tiszteletére.

Az egyházfő a ma délutáni háromnegyed 5 órai gyorsvonattal utazik vissza Nagyváradra.

SZINHÁZ.

Színházi bérletek. A bérletcsinálás harmadik napján a következők váltották ki bérletüket: Friss Sándor, Wolf őrnagy, Péntes Sándor, Fischbein Jenő, Szikszay Gyula, Rickl Géza, öz. Tóth Ferencné, Kovács Lajosné, Kernhofler József, báró Josinszky Miklósné, Békés Lajos, Brokes Győző, dr. Losonczy Ámos, dr. Horogh Pál, dr. Beöthy Miklós, dr. Bay István, dr. Bay András, Békessy László, Falk Lajos, Feuerstein Mór, Fekete Jakab, Szabó Lajos, Révész Zsigmond, dr. Berencsy Zoltán, dr. Szántó Sámuel, öz. Varga Ferencné, öz. Szabó Kálmán, öz. Király Ferencné, Liszka Nándor, Móricz Ferenc, Schuller Adolf, Mayer János, Rássó Gyula, dr. Balkányi Emil, Lám Sándor, Hegedüs Sándor, Mező Armin, Schwartz Vilmosné, Bárány Mór, dr. Kenézy Gyula, Kerekes Géza, Jeney Miklós, Hathy Kálmán, Tóth István.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

Eitner Zsigához!

Nem szerelem, szabadság kell énnekem, Szabadságért hozzád fordul énekem.

Öt kicsi nap nem a világ,

Öt nap mulva itt leszek, —

És a véderőjavaslatban

Nagy beszéddel részt veszek.

Bővebb címem: Cegléd, református paplak,

Nyugodt lehetsz Zsiga, tudod, be nem csaplak.

Sipulusz.

Sipuluszhoz!

Cegléd táján már szabadság nem terem,

De Nánáson virágnak a szerelem.

Mért mégy te Ceglédre?

Inkább menj Nánásra,

Gulyáshus-ebédre,

Édesd hálásra,

ÉMegbocsátunk mindent, csak gyere vissza.

ÉFelfrissülve, vigan, lelkünk Sipulusza.

Vasárnapi istentiszteletek. A nagytemplomban Herpei Gábor s.-lelkész, a kistemplomban 9 órakor Nagy István főisk. szénior, 11 órakor G. Szabó Gábor s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomba Boér Károly vallásoktató lelkész, az Ispotályi templomban Uray Sándor lelkész, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a Homok-kerti imaházban Nagy Jenő 2. éves theologus.

Az ágost. hitv. ev. templomban ma délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Kutas Kálmán segédlelkész végzi.

Ismerkedési-est. A városi nyomda 350 éves fennállásának ünnepe és a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének igazgatósági ülése alkalmából a fővárosból és vidékről nagyszámúban érkező nyomdatulajdonosok ismerkedési-estélyre gyűltek össze a Bikaszálló kistermében. A megjelentek sorában voltak a következők: Láng József, a V. Ny. O. Sz. az elnöke (Nagyvárad), Mayer Rezső alelnök (Nagybecskerek), Molnár Mór titkár (Szegszárd), Klein Samu (Miskolc), Laszky Armin (Nagyvárad), Lenkei Zsigmond (Budapest), Valkó Béla (Pécs), Engel Lajos (Szeged), Kner Izidor (Gyoma), Jóna Elek (Nyíregyháza), Brenfeld Dezső (Szombathely), Gombos Ferenc (Kölkösvár), Schweider János (Szeged), Szabó Ferenc (Hajduböszörmény), ifj. Angermayer Károly (Pozsony), Kalmár Nándor (Arad), Csendes Jakab (Temesvár), Engländer Dezső (Budapest), Réthy Viktor (Arad), Kraft Vilmos (Nagyseben), Nádor Lajos (Budapest), Czettel Dániel (Budapest), Herbster Mátyás (Bécs), Eckhard Frigyes (Lippa), Szabó Dezső, Kohl Ferenc és Rosenbaum Mátyás (Budapest). A vendégeket a debreczeni nyomdász szaktársak fogadták és kedélyes hangulatban töltötték el az estét.

A jubileumi ünnepélyvel kapcsolatban a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége 1911. évi szeptember hó 17-én délelőtt 11 órakor Debreczenben, a város közgyűlési termében igazgató-választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentések. 2. Debreczen sz. kir. város nyomda-vállalatának 350 éves évfordulója. 3. Az aradi nyomdatulajdonosok egyesületének átirata a dohányjövédékkel kapcsolatos nyomtatványoknak a vidéki nyomdaktól elvonása tárgyában. 4. A Balatonfüredi Ipartestület kérelme székházépítési részvény vásárlása érdekében. 5. Az Országos Ipar-egyesület véleménykérő felhívása arra a kérdésre, hogy van-e szükségünk világkiállításra. 6. Jelentés az iparoktatási főigazgatóval folytatott tanácskozásról. 7. Szöllősy Mihály kérelme. 8. Kolozsmegye, valamint a sárospataki ref. főiskola megkeresése nyomtatvány árszámítás tárgyában. 9. A tavaszi vásár igazgatóságának átirata. 10. A kerületi központok szervezése. 11. Esetleges indítványok.

Az igazgató-választmányi ülést követően tartják meg a debreczeni kerülethez beosztott nyomdatulajdonosok a kerületi alakuló-ülést, melyen a debreczeni, érmihályfalvai, hajduböszörményi, hajdudorogi, hajdunánási, hajduszoboszlói, kabai, karcagi, nagykállói, nyíregyházai, és püspökkladányi nyomdatulajdonosok vesznek részt. Az ülés tárgyai: 1. Az ügyviteli szabályok felolvasása. 2. A megalakulás kimondása. 3. Tagok felvétele. 4. Elnök, jegyző, pénztáros választása 3 évre. 5. A békéltető-bizottság főnöktagjainak megválasztása. 6. Esetleges indítványok.

Az önkézőöpr a főreáliskolában. Szombaton délután tartotta meg a debreczeni áll. főreáliskola «Petőfi önkéző kör»-e alakuló közgyűlését. Dr. Kardos Albert, az önkézőkör vezető tanára nyitotta meg a gyűlést, fejtegetve az önkézőkörök fontos hivatását a középiskolákban, azután felhívta a kör tagjait a tisztakar megalakítására. Általános lelkesedéssel választották meg elnöknek Fejes Gyula VIII. o. tanuló, főjegyzőnek Klein Sándor VIII. o. tanuló, aljegyző lett Markovits Sándor VII. o. tanuló és pénztáros Mihály Gyula VII. o. tanuló. Választmányi tagok lettek: a VIII.-ból: Bakács Gyula és Fülöp Gyula; a VII.-ből: Horváth Béla és Simon Károly; a VI.-ból: Pásztor Ferenc és az V. osztályból Lichtmann Pál.

A kolera. A belügyminiszter rendeletet küldött Debreczenben, amely szerint jpest kolerafertőzött hely. Ennek folytán a rendőrség szigorú utasítást adott ki a szállodák és szállásadók tulajdonosaihoz, s felhívja őket, hogy a mennyiben Ujpestről vendégük érkeznek, tüstént jelentsek a rendőrségnek, hogy az illetőket öt napi megfigyelés alá vehessék.

Vasuti baleset. Szilágyi Gábor szoboszlói vasutas tegnap reggel néhány kocsit összekapcsolásával volt elfoglalva. Szilágyi munkája közben baleset érte. A szerencsétlen, midőn a mozdony a kocsikat egymáshoz tolt, oly helyre került az ütközők közé, hogy a vállain megsérült. Állapota súlyos, de nem veszélyes. Be szállították a debreczeni közpórházba.

Váltóhamisító lakatossegéd. Ajtoni András debreczeni lakatossegédnek pénzre volt szüksége. Gondolt egyet s ismerőse nevére hamisított egy száz koronás váltót, amelyet leszámítás céljából benyújtott a Debreczeni városi takarékpénztárhoz. A bankban gyanus volt az aláírás s nemsokára kiderült Ajtoni András büne. Átadták az ípsét a rendőrségnek, amely az eljárást Amegindította ellene.

Kolerás beteg Debreczenben. Nagy erélylyel kutatta a rendőrség a Budapest felől érkező vonatoknál egy kolerás beteget: Porlmann Leát, akit Ujpesten ért utól a rettenetes betegség. A rendőrség úgy értesült, hogy a leány Debreczenbéli rkezik, de mindeddig nem sikerült ráakadni.

Főiskolai gyorsíró kör megalakulása. Tegnap alakult meg a gyorsírókör a főreáliskolában. Kronstein Béla, a kör vezető tanára röviden fejtegette a gyorsírás fontosságát. Utána a tisztikar megalakulása következett: Elnökké választották: Mihály Gyula VII. o., titkárrá Róth Ferenc VIII. o., pénztárossá Pásztor Ferenc VI. o. és könyvtárossá Fülöp Gyula VIII. o. tanulókat.

A világlási vállalat költségvetése. A város világlási ivállalata most készítette el a jövő esztendőre vonatkozó költségvetését. A költségvetést tárgyalta a világlási bizottság s Debreceni Jenő igazgató benyújtotta azt a tanácshoz. A költségvetés szerint a várható gáztermelés annyit lesz, mint az idén, vagyis 2,050.000 köbméter. Az utcák világlására 1080 lámpa szolgál, melyekből éjjel után 660 fog égvé maradni. Órán át való fogyasztásra 1,450.000 m. gáz van előirányozva. Villamos lámpákból 70 iv- és 200 izzó szolgál utcai világlásra. A helyi vasút 400.000 kilovattot fogyaszt, 150.000 kilovatt árammal többet, mint az idén. Személyi kiadások a jövő évben 21.560 koronát fognak kitenni, míg az általános kiadások 54.200 koronát. A légszeszeladásból bevételre 331 ezer 990 korona van előirányozva az 1912. évre, míg a villamos áramból 437.500 korona. Melléktermékekből (pirszén, kátrány eladásából stb) pedig 142.230 korona. Összes nyereség jövőre 99.935 koronában van felvéve. Ez évben 64 ezer 35 korona volt a nyereségtöbblet tehát 36 ezer koronát közelít meg. A világlási vállalat a városnak a legjobb üzlete volt mindig s a mint e tételekből is kitűnik, ez a vállalat évenként egyre fejlődik s mindig nagyobb hasznot hajt Debreczen városának.

A «Ferenc József»- keserűviz minden világrészben bevált páratlan hatását semmi sem bizonyítja jobban, mint azon tény, hogy a kórházakban kizárólag használják mindazon esetekben amikor a betegeknek gyors, biztos és feltétlenül kiméletes hashajtóra van szükségük. E felfogást osztja a világ minden orvosi szakintélyével dr. Lambl, varsói orvostanár, a következőkben: A Ferenc József-keserűvizet minden más hashajtó szer fölé helyezem mindazon esetekben, amikor arról van szó, hogy **kis adagokban biztos hatást kell elérni! — A valódi Ferenc József-keserűviz eredeti egy literes palackja legalább 4-szeri használatra elegendő és fűszerkereskedőknél, valamint gyógyszerészeknél beszerezhető.**

A világlási vállalat értesíti a villamos fogyasztó közönséget, hogy f. évi október hó 1-től kezdve a villamos áramot nappal és éjjel hétköznap, vasár- és ünnepnapokon is szünet nélkül szolgáltatja. Hálózati javítások eszközölhetése végett azonban a hálózat egyes részeit a szükséghez képest ezután is áramtalanítani fogja a vállalat, lehetőleg ritkán, vasárnap délelőtt. Aki kívánja, azt az áramtalanításról értesíti a vállalat.

Önkézőköri választás. Megalakult a debreczeni róm. kath. főgymnasium önkéző köre. Elnök lett Kovács Miklós 8. o. t., főjegyző Hegedüs Andre 8. o. t., főpénztárnok Dobos Béla 8. o. t., aljegyző Tóth János 7. o. t., ellenőr Uharik Béla 7. o. t. A Révai nevét viselő kör most is hatásos működésnek néz elébe.

A debreczeni rabkertben elvállalnak virágokat s növényeket telelésre. Bejelentéseket elfogad a királyi törvényszék fogházfelügyelője. A törvényszék épületében.

— **Árverés a városházán.** Nagy érdeklődés mellett tartották meg a városházán azt az árverést, melyen több lakást és bolthelyiséget adtak ki. A zárverésen Vargha Elemér tanácsnok elnökölt. Jelen voltak: Magoss György t. főügyész, Szentesi János, Grósz Nagy Ferenc, bizottsági tagok és Huszár Gyula számgyakornok. Az árverés eredménye a következő: A városháza épületének 4. számú pincéjét bérbé vette 185 korona évi bérért Nagy Istvánné, a sertésvásártéri étel- és italmerési bérletet megkapta Németh András 450 koronáért. A Simonffy-utca 1. számú bérházban levő 2. emeleti lakást bérlő Bosznay István 1400 koronáért, egyane házban a 8. számú lakást bérlő Bosznay Károly 1375 koronáért. A második számú bérházban a 4. számú lakást kivette Hegedüs Loránt dr lapszerkesztő 1380 koronáért, a számú bolthelyiséget bérelte Veisz Márkus 1360 koronáért. A 6. számú bolthelyiséget Szegedi Lajos 700 korona bérért. A 2. számú házban az 5. bolthelyiséget megkapta Balogh Péter 1150 koronáért, a 16. számú boltot Takács József 660 koronáért, a 7. számú boltot Gelbaum Albert 680 koronáért. A 14. számú helyiségre nem akadt árverező.

— **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, akik a fényképészet e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk a Moll A. cégnek (Bécs, Tauchluben 9.) cs. és kir. udvj szállító 1854. év óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég.

— **A részeg.** Palotai Bernát cigányzenész kegyetlenül berugott az éjszaka s mikor hazafelé ment Gerébi-telepi lakására, mindenkibe belekötött.

— **A kanálisba esett egylovas.** A várost valószínűleg ostromállapotban tartó csatornázásnak újabb áldozata van. Domb-utcában elfelejtették megtenni a kiásott mély gödörtől való óvadásra a kellő elővigyázati intézkedéseket. Így történt, hogy a 24-es számú egylovas fiakker belezuhant a mélységbe. Ló sé kocsij teljesen tönkrement.

— **Szökőit leány.** Horváth Róza egy debreczeni éjjeli mulatóban szórakoztatta a férfivilágot. A zajos éjszakákat meguntta Horvát Róza és elhagyta a mulatót. A városban csavargott lakás nélkül, amiért a rendőrség elfogta s eltoloncoltatta.

Dr GERÉB JOGI SZEMINÁRIUMA

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Kiváló sikerrel készít elő **Jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra — ügyvédi és bírói-vizsgára** igen jutányosdíjazás ért. **Három hónap alatt doktorátushoz juttat.** — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét.

Tájékoztatót bérmentve.

áron.

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fém tisztítószerre

TÁVIRATOK.

Kabós titkos tanácsos lesz.

Budapest, szeptember 16. Kabos Ferenc alelnököt most terjesztette fel a minisztertanács a valóságos belső titkos tanácsosi kiténtésre a koronához.

A spanyolorsági forrongás.

Madrid, szept. 16. A sztrájkmozgalmak veszedelmesebb jelleget öltenek. A bilbaói bányavidékeken a sztrájkolók forradalomra hívják fel a lakosságot. Malagában, Biscayában a sztrájk tovább tart. Bilbaóba újabb csapatok mentek.

Budapesti gabonafőzsde.

Az árak 50 kilogramonként

buza okt.	11'69—11'67.
buza apr.	11'99—11'97.
rozs okt.	10'14—10'10.
zab május.	— — — — —
zab okt.	9'41—9'50.
Tengeri szept. 1911	— — — — —
Tengeri máj. 1912.	8'29—8'27.

Főmunkatárs:

VOITH GYÖRGY ZOLTÁN.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyuvizzel hígítva elismerten kitűnő szolgálatot tesz a

Gróf Keglevich István utódai

Cognac

BUDAFOK

Bel- és külföldön kizárólag DISZOKLEVÉLLEL kiténtve. — Mindenütt kapható!

Eltünteti a szeplőt,

CSORBA-féle

májfoltot, arcbőrráncosodást, bármiféle kiütéseket és hajhullást okozó gombásodást a

ORGONA-CRÉM ára 1 kor.
ORGONA-POUDER „ 1 kor.
ORGONA-SZAPPAN „ 1 kor.
ORGONA-HAJVIZ „ 1'20 kor.
ORGONA-HAJMOSÓPOR 60 fill.

Ezen készítmények ártalmatlan anyagokat nem tartalmaznak. Kapható minden gyógytárban és az egyedüli készítőnél CSORBA JANOS gyógytárban KECSKEMÉTEN.

Takaréktűzhelyek

szüretelő eszközök

Borsajtók, fenyőfa
puttonok,

John-mosógépek, Gazdasági
eszközök nagy raktára:

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 23.

Tizennégy, tizenhat éves

gyári munkásfiukat

gépek mellé

felvesszünk

PATRÓGYÁR Katvan-utca 53. sz.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljtek a cigaretták óriási áremeléséért! Ne sajnáljátok a kis fáradságot! — Töltsetek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranyzopókás
cigarettapapírt.

Aki **gyomor**fájós, **bél**beteg, **étvágy**talan, **lesoványodáshoz** hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban.**

Aki **szabályozni** és **épségben** akarja **tartani** jó **emésztését,** használja a **Schaumann-féle gyomorsót,** tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzí magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a **fő**leges **gyomorsavat** és **előmozdítja** az **emésztést.** Egy doboz ára **1 kor. 50 fillér.**

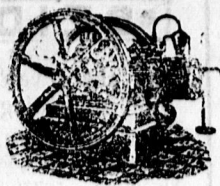
Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. — Ára tarsolyonként phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával **kor. 1'50.** Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendésénél — utánvétellel

Schaumann gyógyszerész
Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerésztárban.

„CLIMAX“ = Pénzt =
nyersolajmotor. takarít meg!

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemerő. Versenyképes
 Elsőrangú minőség. ár k. Több ezer referencia.

BACHRICH és TÁRSA
 motorgyári fióktelep
 BUDAPEST, V/23., Szabadság-tér 17. szám.
 (Tőzsde-palota.)
 Telefonszám: 71-01. Sürgőnycím: „CLIMAX“.

Kartelen kívül.
MEZŐ ARMIN
 épületfa, deszka és cserépkereskedése
 Wesselényi-tér 6. sz. alatt
 (Berta-gőzmalom mellett.) **Kartelen kívül, tehát olcsó árak.** Mindenkinék saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Arroba Wine Compagne
WIEN.
 Közvetlen behozatal! Elsőrangú beszerzési forrás!
 Ajánlja garancia mellett nagyon finom, ó, raktározott, spanyol és portugáli tiszta és valódi borát, különösen pedig
Gyógy- és Csemegeborait
 MALAGA, MADEIRA, SHERRY, PORT, MARSALA LACRIMAE-CHRISTI, WERMOUTH ÉS COGNAC-JAIT.
 Eladás literes és féliteres üvegekben eredeti áron.
 Poharanként kapható Debreczenben, Ifj. Weichinger Károly Hungária kávéházában.

Ducika krém, páratlan hatású arc-szépítő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika puder,** három színben ára 1 korona.
Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti. Ára 70 fillér.
Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet. Ára 70 fillér.
 A fentiek csakis a
Balás Ödön utóda
HARSÁNYI LAJOS
 „Reménységhez“ címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

I. rendű
Cserhasábtűzfát szállít
Fischer és Wollner cég
 APÁTKERESZTUR állomáson
 száz mázsánként
126.— koronáért
 20 korona előzetes beküldése ellen utánvétellel.
 A vasuti fuvar Debreczenig 35-36 koronába kerül.
 Megrendelések a cég biharrózségi irodájába küldendők.

KILLER EDE bútorgyáros
 cs. és kir. udvari szállító
 Debreczen, Piacz-utca 68. sz.

Alapított 1885. évben.	Több aranyéremmel kitüntetve.	Telefon 12. szám,
------------------------	-------------------------------	-------------------

Dúsválaszték:
 Modern, finom, olcsó és izléses kivitelű szilárd
Bútorokban.
 Állandó kiállítás modern Mennyasszonyi kelengyékben.

Debreczeni m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

353. szv. szám.
 1911.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni m. kir. állami méntelep eperjesi és debreczeni osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1911. év november hó 1-től 19.2. évi október hó végéig szükségletű kenyér, zab, széna, alomszalma biztosítása iránt a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában 1911. évi szeptember hó 27-én délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a debreczeni m. kir. állami méntelep számvevő irodájában, továbbá az eperjesi, turjaremetei, rimaszombati, szatmárnémeti-i és jászberényi ménteleposztály parancsnokságoknál megtudhatók, ahol a szállítási feltételek füzeté is megtekinthető és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Debreczen, 1911. évi szeptember hó 12-én.

Debreczeni m. kir. állami méntelep-parancsnokság.

MAGYAR MÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST

IRODA:
 ERZSÉBET KÖRUT 41
 GYÁR:
 GYÖMRŐI UT 40 42

ELSŐRENDŰ
 GAZDASÁGI KERESKEDELMI ÉS VASUTI
MÉRLEGEK
 KÉPVISELŐK KERESTETNEK

Apró hirdetések.

Balorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítenek jelent-
kezzenek lapunk kiadóhiv. alában.

Ördöndön két és egynegyed hold föld eladó.
Ertekezhetni tulajdonosnál: VI. ker. Malom-
köz 5. sz.

Zongoraórákat ad felelősség mellett gyakorlott,
lelkismeretes urnő kezdőknek és haladóknak.
A zenetanárnő garantálja a tanítvány elvál-
lalása esetében a sikert: kitűnő módszere
mellett még a leggyengébbeknél is, vagy a
legelhanyagoltabbul tanítottaknál a legrö-
videbb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Derékhvarróleányok állandó alkalmazást nyerne
Takács Sándorné nőruha varrodájában
Kölcsény-utca 22.

Kitűnő fin lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemebb szórakozó helye
Debrecen város közönségének.

Szombaton: 2 előadás. Este 7-9 óráig.

Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás: 9-11

d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek
megfelelhessünk, téglagyárunk üzem-
képességét lényegesen emeltük és
ma már abban a kellemes helyzet-
ben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk
mérsékelt árak mellett. Kivánatra
árajánlással bármikor készséggel
szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mező-
gazdasági r.-t. Nyirbátor.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését
is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel
szolid árban vállalok. Telefon 878. sz.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.
(Erzsébet-körút mellett) tel esen ujonnan
berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg,
meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzőkeny
kiszolgálás.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása
a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK,
gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom,
VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI
BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta
mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Mol
A. védjegyét tünteti fel és
a Moll-féle sósborszesz
nevezetesen mint a fájdalom-
csillapító bedörzsölésiszor-
köszvény, csusz és a meg-
hűlés egyéb következményei-
nél legismertebb népszerű.

Egy ózozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített
gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására
és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.
Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.
Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle véd-
jeggyel van ellátva.
Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett
teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A.
aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A legjobb saját készítményű

cipők és csizmák

jutányos áron beszerezhetők:

Csapó-utca 19. sz. alatt

Mező Gábornál.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcment és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P E C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színi

portlandcement

és fehérmészgyártása,

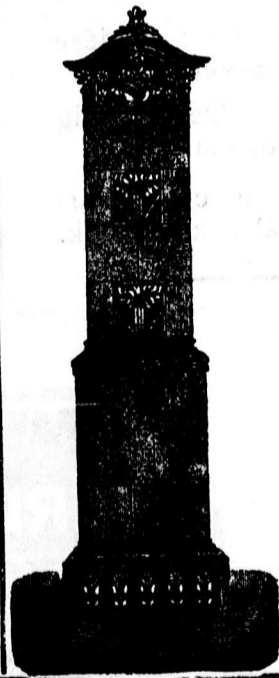
valamint géppel zuzott kavics és nyers
mész előállítására.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement,
120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Telefon sz. 29.

Tóth Gyula

vaskereskedése Debreczenben

Piacz-utca 20. szám.

Legnagyobb raktár hazai és Budweiszi gyártmányu

porcellán kályhákban,

valamint Meidingi rendszerű és

folytonégő kályhákban.

Vasbutorok, gyermekágyak és kocsik, fürdőkádak
jég szekrények, fényezett fémárúk és konyhafel-
szerelések, tornyos és francia, valamint porcel-
lán burkoltu konyhák.

Szerszámok minden iparághoz, építési vasalások,
vasgerendák stb.

Árlap 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve.

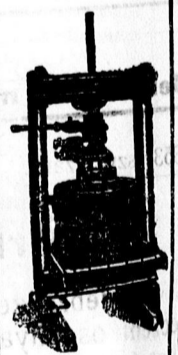
**Fegyverek és vadászati felszerelési
szettek különlegességi raktára.**

Külön képes árlap ingyen és bérmentve.

„URSUS“
borsajtók

a legerősebb
felső nyomásu
aczelgerenda
rendszerben
3 erőáttétellel:

tömlők fejtőcsa-

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajeggyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.